

รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำทีมของครูในการจัดการเรียนรู้โรงเรียนประถมศึกษา
ในพื้นที่รับผิดชอบของสำนักงานศึกษาธิการภาค 11
**A Model for Developing Team Leadership for Primary School Teachers
under Regional Education Office NO. 11**

ศศิธร ไชยโกษี,
ไชยา ภาวะบุตร และ เพ็ญผกา ปัญจนะ
มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
**Sasithorn Chaikosri,
Chaiya Phawabutra and Penphaka Panjana**
Sakon Nakhon Rajabhat University, Thailand
Corresponding Author, E-mail: Nuopia11@gmail.com

บทคัดย่อ

สังคมโลกมีความเปลี่ยนแปลงไป ทำให้เกิดปัญหาของผู้เรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำลง ครูจึงต้องใช้ภาวะผู้นำทีมและทักษะในการทำงานร่วมกันเข้ามามีบทบาทในการจัดการเรียนรู้เพื่อให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดีขึ้น บทความนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) องค์ประกอบหลัก องค์ประกอบย่อยของภาวะผู้นำทีมของครู ในการจัดการเรียนรู้โรงเรียนประถมศึกษา ในพื้นที่รับผิดชอบของสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 2) สร้างและพัฒนารูปแบบภาวะผู้นำทีมของครูในการจัดการจัดการเรียนรู้โรงเรียนประถมศึกษา ในพื้นที่รับผิดชอบของสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 และ 3) หาประสิทธิผลของรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำทีมของครู ในการจัดการเรียนรู้โรงเรียนประถมศึกษา ในพื้นที่รับผิดชอบของสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยและพัฒนา (Research and Development) โดยแบ่งเป็น 3 ระยะ คือ ระยะที่ 1 ศึกษารูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำทีมของครู ในการจัดการเรียนรู้โรงเรียนประถมศึกษา ในพื้นที่รับผิดชอบของสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 โดยการวิเคราะห์ เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง การสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญเชิงลึกและการวิจัยเชิงสำรวจ กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ครูในโรงเรียนประถมศึกษาและโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ในพื้นที่รับผิดชอบของสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 ปีการศึกษา 2565 จำนวน 375 คน ระยะที่ 2 พัฒนารูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำทีมของครู ในการจัดการเรียนรู้โรงเรียนประถมศึกษา ในพื้นที่รับผิดชอบของสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 และยืนยันรูปแบบโดยผู้เชี่ยวชาญ ระยะที่ 3 การทดลองใช้รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำทีมของครู ในการจัดการเรียนรู้โรงเรียนประถมศึกษาในพื้นที่รับผิดชอบของสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 กับครูจำนวน 30 คนจากโรงเรียนประถมศึกษาและโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จำนวน

* วันที่รับบทความ : 23 กุมภาพันธ์ 2567; วันที่แก้ไขบทความ 13 มีนาคม 2567; วันที่ตอบรับบทความ : 14 มีนาคม 2567

20 โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล การวิจัย คือประกอบด้วย แบบสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้าง แบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) และแบบประเมินภาวะผู้นำทีมของครู ในการจัดการเรียนรู้โรงเรียนประถมศึกษา ในพื้นที่ รับผิดชอบของสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า

1. องค์ประกอบภาวะผู้นำทีมของครู ในการจัดการเรียนรู้โรงเรียนประถมศึกษา ในพื้นที่ รับผิดชอบของสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 มี 5 องค์ประกอบหลัก 16 องค์ประกอบย่อย 80 ตัวบ่งชี้ ดังนี้
1) การมีเป้าหมายร่วม มี 20 ตัวบ่งชี้ 2) การแก้ปัญหาความขัดแย้ง มี 15 ตัวบ่งชี้ 3) ความรับผิดชอบร่วมกัน มี 20 ตัวบ่งชี้ 4) การมีความเชี่ยวชาญ มี 10 ตัวบ่งชี้ 5) การสื่อสาร มี 15 ตัวบ่งชี้
2. รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำทีมของครู ในการจัดการเรียนรู้โรงเรียนประถมศึกษา ในพื้นที่ รับผิดชอบของสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 ประกอบด้วย 1) หลักการของรูปแบบ 2) ความมุ่งหมายของ รูปแบบ 3) เนื้อหาของรูปแบบ 4) กระบวนการของรูปแบบ 5) การวัดและประเมินผล
3. ประสิทธิภาพของรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำทีมของครู ในการจัดการเรียนรู้โรงเรียน ประถมศึกษาในพื้นที่รับผิดชอบของสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 พบว่า รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำทีมของ ครูในการจัดการเรียนรู้ โรงเรียนประถมศึกษาในพื้นที่รับผิดชอบของสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 มีความ เหมาะสมโดยรวม อยู่ในระดับมากที่สุด และครูที่เข้ารับการพัฒนามีภาวะผู้นำทีมของครูในการจัดการเรียนรู้ โรงเรียนประถมศึกษาในพื้นที่รับผิดชอบของสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 เพิ่มขึ้นหลังการพัฒนาคิดเป็นร้อย ละ 25.16

คำสำคัญ รูปแบบการพัฒนา; ภาวะผู้นำทีมของครู; การจัดการเรียนรู้

Abstract

World society has changed. Students have lower academic performance. Teachers must therefore use teamwork and collaborative skills to play a role in organizing learning in order to improve academic achievement. This research article aims to 1) examine the components of team leadership for Primary School Teachers under Regional Education office NO.11 2) establish a development model for team leadership for Primary School Teachers under Regional Education office NO. 11 and 3) validate the effectiveness of the developed model.; This research and development approach (R&D) was performed in three phases: Phase I: Model Investigation concerning team leadership for Primary School Teachers under Regional Education office NO. 11. through document analysis, experts' in-depth interviews, and survey research with 375 teachers working in primary schools under the Regional Education Office No.11 in the 2022 academic year; Phase II: Model Construction and Confirmation based on Experts' reviews; III: Model Implementation with 30 teachers drawn

from Twenty primary schools and Educational Opportunity expansion school under the Regional Education Office No.11 under the Office of Nakhon Phanom Primary Education Area 2. The research instruments included an unstructured interview, a set of rating scale questionnaires, and an assessment form of team leadership for Primary School Teachers under Regional Education Office NO.11. analyzed through frequency, percentage, mean, and standard deviation.

The findings were as follows:

1 . The components of team leadership for Primary School Teachers under Regional Education office NO. 11 . involved five components with 80 indicators described as follows: Goal Setting comprising 20 indicators; 2) Conflict management comprising fifteen indicators; 3) Responsibility comprising twenty indicators; 4) Expert comprising ten indicators; 5) Communication comprising fifteen indicators.

2 . A model for Developing Team Leadership for Primary School Teachers under Regional Education Office NO. 11 included five components: 1) principles, 2) objectives, 3) contents 4) processes, 5) measurement and evaluation.

3. The overall effectiveness of the developed model was rated at the highest level of appropriateness. After the model implementation, participating teachers reported improvement in their team leadership for learning management within primary schools under ROE 11, reaching the effectiveness index of 1.25 or 25.16 percent.

Keywords: Development Model; Team Leadership Of Teacher; Instructional Management

บทนำ

สังคมโลกในปัจจุบันที่ทุกประเทศกำลังเผชิญมีความเปลี่ยนแปลงไป โลกแห่งเทคโนโลยี มีความก้าวหน้าอย่างมาก เนื่องจากการพัฒนาเพื่อตอบสนองความต้องการของมนุษย์ ทักษะทางด้านดิจิทัล เข้ามาเป็นส่วนหนึ่งในการดำรงชีวิตของมนุษย์ จำเป็นต่อการประกอบอาชีพและการดำรงชีวิต และเป็นเงื่อนไขสำคัญในการพัฒนาประเทศ (กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม, 2567 : 26) การแข่งขันทางเศรษฐกิจกับประเทศต่างๆ ในเวทีโลก ทรัพยากรมนุษย์และทุนทางปัญญาจึงกลายเป็นทรัพยากรสำคัญที่สุดขององค์กรและของประเทศชาติ

จากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ 2542 หมวดที่ 4 ได้กล่าวไว้ว่า หน้าที่หลัก ในการจัดการศึกษา ของการศึกษาไทยคือพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนไทย เป็นการเพิ่มต้นทุนทางสังคมให้แก่ประเทศ การมีส่วนร่วม ของทุกภาคส่วนของสังคม ในการจัดการศึกษา โดยเน้นให้เด็กเป็นคนดี คนเก่ง มีความสุข มีคุณธรรม อาศัย การสอนที่หลากหลายให้เหมาะสมกับศักยภาพของผู้เรียนเกิดการบูรณาการวิชาต่าง ๆ เข้าด้วยกัน การเรียนรู้ ที่ดีของผู้เรียนคือการได้ลงมือทำด้วยตนเอง (Learning by Doing) และให้ผู้เรียนเกิดทักษะที่สำคัญคือ 3R 8C ส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตให้กับผู้เรียน

จากนโยบายและจุดเน้นของกระทรวงศึกษาธิการ ประจำปีงบประมาณ พุทธศักราช 2567 กล่าวถึง ด้านคุณภาพทางการศึกษา โดยส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาผู้เรียนในระดับปฐมวัย และระดับการศึกษา ขั้นพื้นฐาน ให้มีคุณธรรม จริยธรรม เคารพรักในสถาบันหลักของชาติ ยึดมั่นการปกครองระบอบประชาธิปไตย อันมี พระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข เห็นคุณค่าประวัติศาสตร์ และรักษาขนบธรรมเนียม ประเพณี วัฒนธรรม ค่านิยมไทย รวมถึงเป็นพลเมืองที่เข้มแข็ง รู้สิทธิ และหน้าที่อย่างมีความรับผิดชอบ ดำเนินชีวิตตาม หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อให้เป็นพื้นฐานของสังคมไทย และเป็น “ซอฟต์แวร์พาเวอร์” ในการ สื่อสารภาพลักษณ์ของประเทศไทย และนำเสนอความเป็นไทยสู่สากล ส่งเสริมการจัดการศึกษาให้ผู้เรียน ทุกระดับมีสมรรถนะที่จำเป็นต่อการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 เติบโตตามศักยภาพของผู้เรียนรายบุคคล เหมาะสม ตามช่วงวัย นำไปสู่การมีงานทำ มีอาชีพ และส่งเสริมความเป็นเลิศ ของผู้มีความสามารถพิเศษอย่างเต็ม ศักยภาพ เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2567 : 2) ซึ่งจากสภาวะการณ์ ดังกล่าว ในการจัดการเรียนรู้ของผู้เรียนต้องอาศัยการมีภาวะผู้นำทีมของครูในการจัดการเรียนรู้ เข้ามามีส่วน เกี่ยวข้อง ซึ่งเป็นบทบาทของครูที่ใช้อิทธิพลเพื่อหลอมรวมให้องค์ประกอบต่าง ๆ ของทีมเป็นอันหนึ่ง อันเดียวกันด้วยความราบรื่น จนสามารถสร้างพลังขับเคลื่อนในทีมเดินไปพร้อมๆกัน มีเป้าหมายร่วมกัน ในการ จัดการเรียนรู้และสามารถผลักดันให้ทีมงานของตนประสบความสำเร็จ การเปลี่ยนบทบาทการสอนมาเป็นผู้ แนะนำเพื่อสร้างพลังขับเคลื่อนการจัดการเรียนรู้ ฝึกให้มีทักษะการคิดวิเคราะห์ หากผู้เรียนได้รับการพัฒนาที่ดี มีทักษะที่เหมาะสมกับการเปลี่ยนแปลงในปัจจุบัน ย่อมจะเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศ ให้เจริญอก งาม ในการทำงานจะมีประสิทธิภาพสูงได้นั้น ทีมงานทุกคนจะต้องมีความคิด มีทัศนคติที่ดี ในการทำงาน ร่วมกัน

ปัจจุบันปัญหาของการศึกษาไทย จากผลการประเมิน PISA (Programme for International Student Assessment) 2022 สะท้อนให้เห็นคุณภาพการศึกษาของนักเรียนไทย พบว่า ทักษะของเด็กไทย ทั้งด้านคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์และการอ่าน มีแนวโน้มลดลง มีผลการประเมินทุกด้านคะแนนต่ำสุดในรอบ 20 ปี อีกปัจจัยที่ทำให้ส่งผลต่อการเรียนรู้ของนักเรียนคือ บรรยากาศไม่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ นักเรียนให้ ความสนใจในอุปกรณ์มือถือ เกม และเครือข่ายสังคมออนไลน์มากขึ้น จึงส่งผลต่อพัฒนาการและการใช้ชีวิต ของเด็กในยุคปัจจุบัน ปัญหาความเหลื่อมล้ำของระบบการศึกษาทางสังคมในพื้นที่ชนบท ขาดแคลนทรัพยากร และสื่อการเรียนรู้ ปัญหาจากครูผู้สอน ขาดการพัฒนาตนเองให้เท่าทันศาสตร์ต่างๆ เทคโนโลยี และความรู้ ใหม่ ๆ รวมไปถึงทัศนคติที่สอดคล้องกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป เกิดอุปสรรค ในการทำงานเป็นทีม เพื่อการจัดการเรียนรู้ ในองค์กรส่วนใหญ่ เกิดจากความแตกต่างของค่านิยมและวัตถุประสงค์ ในการทำงาน ความแตกต่างของความเชื่อเกี่ยวกับแรงจูงใจและพฤติกรรมการทำงานของเพื่อนสมาชิกคนอื่นๆ ตลอดจน ความแตกต่างของความคาดหวังที่เกิดจากผลลัพธ์จากการตัดสินใจในการทำงาน ภาวะผู้นำทีมครูจึงมีความ สอดคล้องกับปัญหาการศึกษาของไทย ที่ต้องมีทักษะการทำงานร่วมกัน ถ้ามองภาพรวมของการทำงานของครู

ไทย พบว่า อุปสรรคที่ทำนายของครูคือ ขาดทักษะการทำงานที่เป็นทีม ไม่มีการแบ่งภาระหน้าที่ ที่ชัดเจน จึงทำให้ภาระหน้าที่ไปตกอยู่กับเจ้าของโครงการหรือเจ้าของกิจกรรม (จารุณี แสงหวัง, 2564 : 79)

ทั้งนี้ แนวทางหนึ่งของการแก้ปัญหาดังกล่าวข้างต้น ที่เป็นการสร้างหรือปรับปรุงรูปแบบการดำเนินงานขององค์กรที่แสดงถึงความคิด วัตถุประสงค์ เป้าหมายและวิธีการที่จะนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงในทางที่ดีขึ้นคือ การสร้างรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำทีมของครูในการจัดการเรียนรู้ เป็นการศึกษาองค์ประกอบที่มีความเชื่อมโยงกันอย่างมีเหตุผลทางวิชาการ ซึ่งเป็นการอธิบายกระบวนการพัฒนาภาวะผู้นำทีมของครูในการจัดการเรียนรู้

จากปัญหาและความเป็นมาข้างต้นทำให้ผู้วิจัยเห็นความสำคัญของภาวะผู้นำทีมในการจัดการเรียนรู้ จึงมีความสนใจที่จะนำเสนอรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำทีมของครูในการจัดการเรียนรู้ โรงเรียนประถมศึกษาในพื้นที่รับผิดชอบของสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 เพื่อนำผลการวิจัยไปใช้เป็นข้อมูลและแนวทางในการพัฒนาแนวคิดภาวะผู้นำทีมให้แก่ครูเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาให้สูงขึ้น การพัฒนาบริหารงานของตนเองที่ได้รับผิดชอบและองค์กรที่มีคุณภาพในรูปแบบทีมให้ประสบผลสำเร็จต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาองค์ประกอบหลัก องค์ประกอบย่อยภาวะผู้นำทีมของครูในการจัดการเรียนรู้โรงเรียนประถมศึกษา ในพื้นที่รับผิดชอบของสำนักงานศึกษาธิการภาค 11
2. เพื่อสร้างและพัฒนา รูปแบบภาวะผู้นำทีมของครูในการจัดการจัดการเรียนรู้ โรงเรียนประถมศึกษา ในพื้นที่รับผิดชอบของสำนักงานศึกษาธิการภาค 11
3. เพื่อศึกษาประสิทธิผลของรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำทีมของครูในการจัดการเรียนรู้ โรงเรียนประถมศึกษา ในพื้นที่รับผิดชอบของสำนักงานศึกษาธิการภาค 11

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ใช้ระเบียบวิธีการวิจัยและพัฒนา (Research and Development: R&D)

การดำเนินการวิจัยมี 3 ระยะ 7 ขั้นตอน ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัย ดังต่อไปนี้

ระยะที่ 1 ศึกษารูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำทีมของครูในการจัดการเรียนรู้โรงเรียนประถมศึกษาในพื้นที่รับผิดชอบของสำนักงานศึกษาธิการภาค 11

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับภาวะผู้นำทีม

ขั้นตอนที่ 2 ศึกษาองค์ประกอบของรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำทีมของครูในการจัดการเรียนรู้โรงเรียนประถมศึกษาในพื้นที่รับผิดชอบของสำนักงานศึกษาธิการภาค 11

ขั้นตอนที่ 3 ศึกษาเชิงสำรวจ จากการวิเคราะห์เอกสารและการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญเชิงลึกเกี่ยวกับองค์ประกอบและวิธีการพัฒนาภาวะผู้นำทีมของครู ในการจัดการเรียนรู้โรงเรียนประถมศึกษาในพื้นที่รับผิดชอบของสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 มาเป็นข้อมูลในการสร้างแบบสอบถาม

ระยะที่ 2 พัฒนารูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำทีมของครูในการจัดการเรียนรู้ โรงเรียนประถมศึกษาในพื้นที่รับผิดชอบของสำนักงานศึกษาธิการภาค 11

ขั้นตอนที่ 4 ร่างรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำทีมของครูในการจัดการเรียนรู้โรงเรียนประถมศึกษาในพื้นที่รับผิดชอบของสำนักงานศึกษาธิการภาค 11

ขั้นตอนที่ 5 จัดทำรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำทีมของครูในการจัดการเรียนรู้โรงเรียนประถมศึกษาในพื้นที่รับผิดชอบของสำนักงานศึกษาธิการภาค 11

ระยะที่ 3 ทดลองใช้รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำทีมของครูในการจัดการเรียนรู้โรงเรียนประถมศึกษาในพื้นที่รับผิดชอบของสำนักงานศึกษาธิการภาค 11

ขั้นตอนที่ 6 ดำเนินการทดลองใช้รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำทีมของครูในการจัดการเรียนรู้โรงเรียนประถมศึกษาในพื้นที่รับผิดชอบของสำนักงานศึกษาธิการ ภาค 11

ขั้นตอนที่ 7 สรุปผลการทดลองใช้รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำทีมของครูในการจัดการเรียนรู้โรงเรียนประถมศึกษาในพื้นที่รับผิดชอบของสำนักงานศึกษาธิการภาค 11

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร และกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

1.1 ประชากรที่ใช้ในขั้นตอนการวิจัยเชิงสำรวจ ได้แก่ ครูผู้สอนในโรงเรียนประถมศึกษาในพื้นที่รับผิดชอบของสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 รวม 3 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดสกลนคร นครพนม และมุกดาหาร จำนวน 15,935 คน

1.1.1 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเชิงสำรวจ ได้แก่ ครูผู้สอนในโรงเรียนประถมศึกษาและโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในพื้นที่รับผิดชอบของสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 ปีการศึกษา 2565 โดยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยตาราง Krejcie & Morgan (1970 : 608-609) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% จำนวน 375 คน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลได้มาโดย การสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling)

1.1.2 กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการทดลองใช้รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำทีมของครู ในการจัดการเรียนรู้โรงเรียนประถมศึกษา ในพื้นที่รับผิดชอบของสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 ได้แก่ครูผู้สอนในโรงเรียนประถมศึกษาและโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ในพื้นที่รับผิดชอบของสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 ที่สมัครใจและเต็มใจเข้าร่วมการพัฒนา จำนวน 30 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือการวิจัย โดยผู้ทรงคุณวุฒิ ทั้ง 9 ท่าน ซึ่งเครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล มีดังนี้

1. แบบสัมภาษณ์ แบบไม่มีโครงสร้าง
2. แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับภาวะผู้นำทีมของครูในการจัดการเรียนรู้โรงเรียนประถมศึกษา ในพื้นที่รับผิดชอบของสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 และวิธีการพัฒนาภาวะผู้นำทีมของครูในการจัดการเรียนรู้โรงเรียนประถมศึกษา ในพื้นที่รับผิดชอบของสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการปฏิบัติและสภาพปัญหาในการพัฒนาภาวะผู้นำทีมของครูในการจัดการเรียนรู้โรงเรียนประถมศึกษา ในพื้นที่รับผิดชอบของสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ คือ มีการปฏิบัติหรือแสดงออกอยู่ในระดับ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด ตามลำดับโดยให้คะแนน 5, 4, 3, 2 และ 1
3. แบบประเมินพฤติกรรมภาวะผู้นำทีมครูในการจัดการเรียนรู้โรงเรียนประถมศึกษาในพื้นที่รับผิดชอบของสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 เป็นแบบประเมินที่ใช้เพื่อประเมินพฤติกรรมภาวะผู้นำทีมของครูในการจัดการเรียนรู้โรงเรียนประถมศึกษาในพื้นที่รับผิดชอบของสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 ที่พัฒนาขึ้นผ่านการประเมินของผู้เชี่ยวชาญมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ คือ ระดับการปฏิบัติมากที่สุด ระดับการปฏิบัติมาก ระดับการปฏิบัติปานกลาง ระดับการปฏิบัติน้อย ระดับการปฏิบัติน้อยที่สุด โดยให้คะแนน 5, 4, 3, 2 และ 1 ตามลำดับ

วิธีรวบรวมข้อมูล และสถิติ ที่ใช้ในการวิเคราะห์

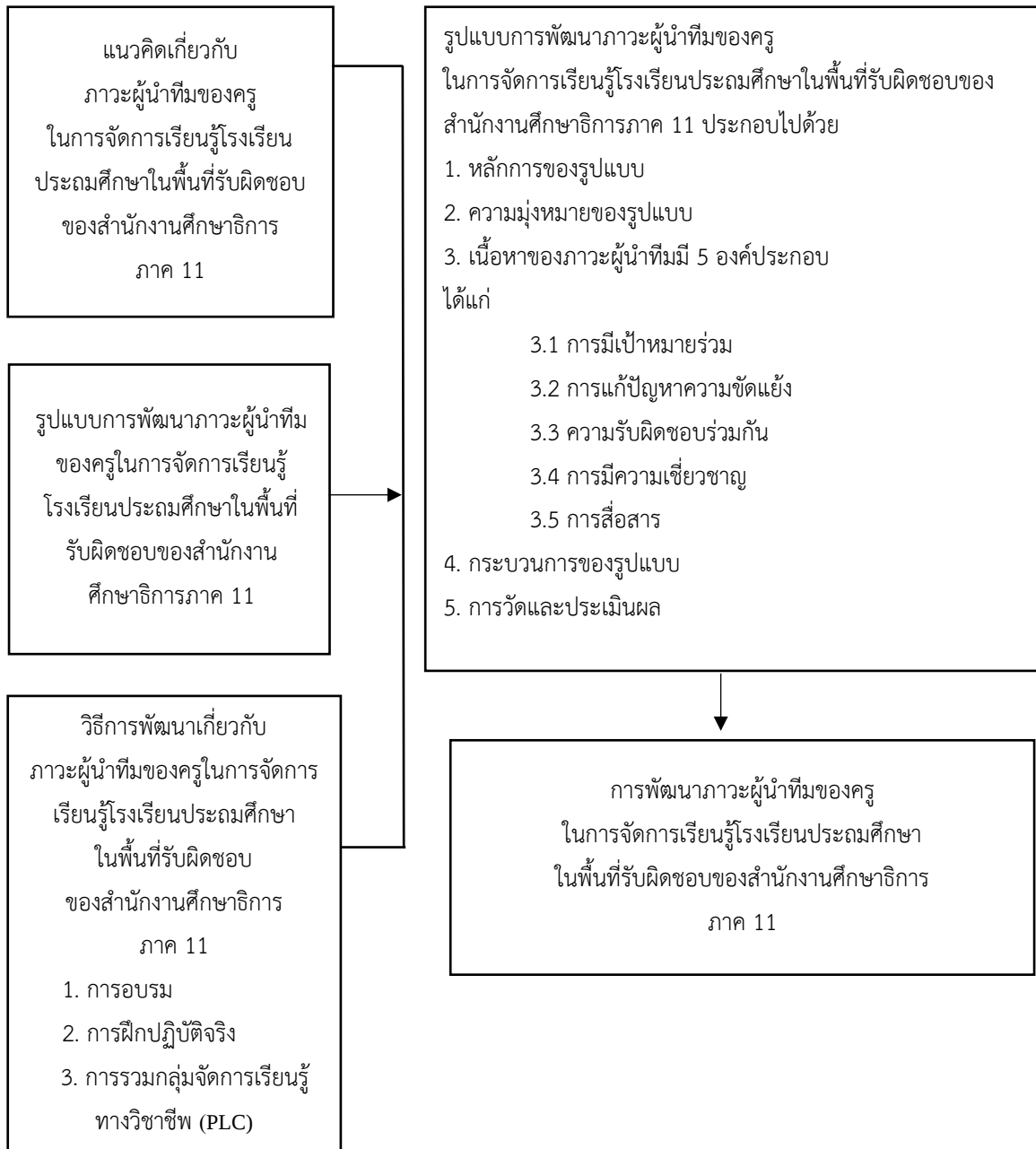
ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยดำเนินการเป็นขั้นตอนดังนี้

1. ผู้วิจัยดำเนินการขอหนังสือราชการขอความร่วมมือในการวิจัยจากสำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ไปยังผู้อำนวยการสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการส่งจดหมายทางไปรษณีย์
2. ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามเก็บข้อมูล ทางแบบสอบถามที่เป็นต้นฉบับและแบบสอบถามออนไลน์ โดยใช้ Application Google Form ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างการวิจัย
3. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามทั้งหมดที่ได้รับกลับคืนมา แล้วนำไปวิเคราะห์ข้อมูล
4. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้วิเคราะห์ (Data Analysis and Statistics)

วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป สถิติที่ใช้ คือ ความถี่ ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย Mean และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน S.D.

กรอบแนวคิดในการวิจัย

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

ในการวิจัย เรื่อง รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำทีมของครู ในการจัดการเรียนรู้โรงเรียนประถมศึกษา ในพื้นที่รับผิดชอบของสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 พบว่า

1. ภาวะผู้นำทีมของครูในการจัดการเรียนรู้ โรงเรียนประถมศึกษาในพื้นที่รับผิดชอบของสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 มี 5 องค์ประกอบ 16 องค์ประกอบย่อย 80 ตัวบ่งชี้ ดังนี้

1) การมีเป้าหมายร่วม มี 20 ตัวบ่งชี้ 2) การแก้ปัญหาความขัดแย้ง มี 15 ตัวบ่งชี้ 3) ความรับผิดชอบร่วมกัน มี 20 ตัวบ่งชี้ 4) การมีความเชี่ยวชาญ มี 10 ตัวบ่งชี้ 5) การสื่อสาร มี 15 ตัวบ่งชี้

2. รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำทีมของครูในการจัดการเรียนรู้ โรงเรียนประถมศึกษา ในพื้นที่รับผิดชอบของสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 ประกอบด้วย 1) หลักการของรูปแบบ 2) ความมุ่งหมายของรูปแบบ 3) เนื้อหาของรูปแบบ 4) กระบวนการของรูปแบบ 5) การวัดและประเมินผล

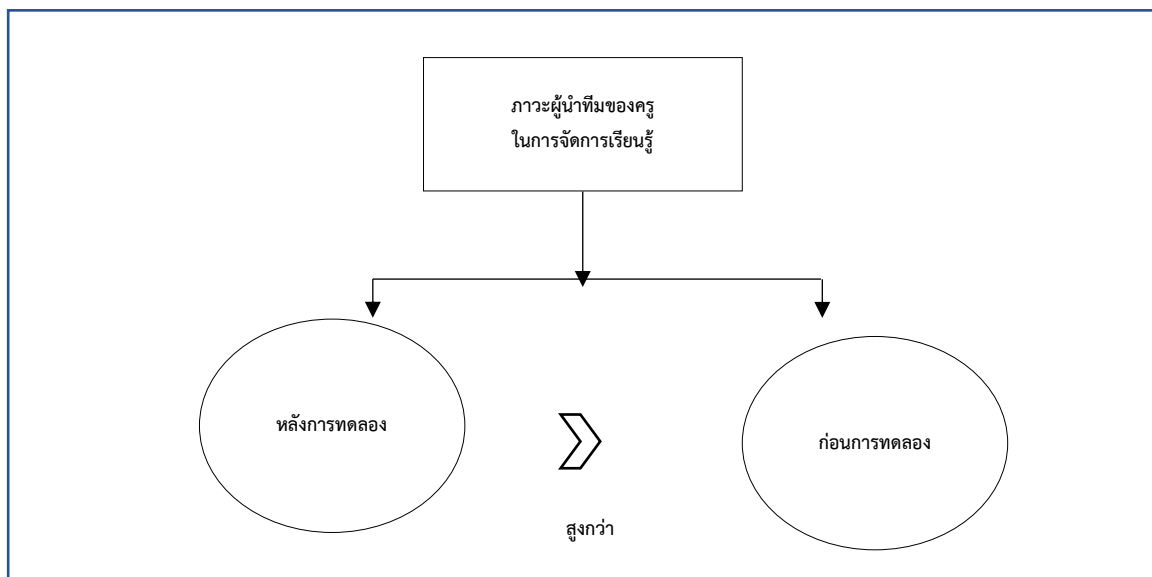
3. ประสิทธิภาพของรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำทีมของครูในการจัดการเรียนรู้ โรงเรียนประถมศึกษา ในพื้นที่รับผิดชอบของสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 พบว่า รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำทีมของครูในการจัดการเรียนรู้ โรงเรียนประถมศึกษาในพื้นที่รับผิดชอบของสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 มีความเหมาะสมโดยรวมมากที่สุดและครูที่เข้ารับการพัฒนามีภาวะผู้นำทีมของครูในการจัดการเรียนรู้ โรงเรียนประถมศึกษาในพื้นที่รับผิดชอบของสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 เพิ่มขึ้นหลังการพัฒนา คิดเป็นร้อยละ 25.16

ตาราง 1 ภาวะผู้นำทีมของครูในการจัดการเรียนรู้โรงเรียนประถมศึกษาในพื้นที่รับผิดชอบของสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 ก่อนและหลังการทดลองใช้รูปแบบการพัฒนา

ข้อ	องค์ประกอบภาวะผู้นำทีมของ ครู ในการจัดการเรียนรู้ โรงเรียนประถมศึกษา ในพื้นที่ รับผิดชอบของสำนักงาน ศึกษาธิการภาค 11	ค่าสถิติ (N=30)				เพิ่มขึ้น	ร้อยละความ ก้าวหน้า
		ระดับการปฏิบัติ					
		ก่อน		หลัง			
		$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D		
1	การมีเป้าหมายร่วม	3.96	0.75	4.84	0.27	0.88	17.60
2	การแก้ปัญหความขัดแย้ง	3.25	0.98	4.68	0.39	1.43	28.60
3	ความรับผิดชอบร่วมกัน	3.55	0.99	4.85	0.27	1.30	26.00
4	การมีความเชี่ยวชาญ	3.48	0.97	4.69	0.39	1.21	24.20
5	การสื่อสาร	3.41	0.97	4.88	0.24	1.47	29.40
	ค่าเฉลี่ย	3.53	0.93	4.78	0.31	1.25	25.16

จากตาราง 1 การเปรียบเทียบภาวะผู้นำทีมของครูในการจัดการเรียนรู้โรงเรียนประถมศึกษาในพื้นที่รับผิดชอบของสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 ระหว่างก่อนการทดลองใช้รูปแบบและหลังการทดลองใช้รูปแบบ พบว่า ค่าเฉลี่ยผลการประเมินภาวะผู้นำทีมของครูในการจัดการเรียนรู้โรงเรียนประถมศึกษาในพื้นที่รับผิดชอบของสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 ระยะหลังการทดลองใช้รูปแบบ ($\bar{X} = 4.78$ S.D=0.31) สูงกว่าก่อนการทดลองใช้รูปแบบ ($\bar{X} = 3.53$ S.D=0.93) และมีความแตกต่างเพิ่มขึ้น 1.25 ซึ่งหมายความว่า ครูผู้สอนในสถานศึกษา ที่ร่วมวิจัยมีภาวะผู้นำทีมของครูในการจัดการเรียนรู้โรงเรียนประถมศึกษาในพื้นที่รับผิดชอบของสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 ก่อนเข้าร่วมทดลองใช้รูปแบบภาวะผู้นำทีมของครูในการจัดการเรียนรู้โรงเรียนประถมศึกษาในพื้นที่รับผิดชอบของสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 อยู่ในระดับมากที่สุด หลังจากที่ได้เข้าร่วมทดลองใช้ รูปแบบภาวะผู้นำทีมของครูในการจัดการเรียนรู้โรงเรียนประถมศึกษาในพื้นที่รับผิดชอบของสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 อยู่ในระดับมากที่สุด มีความแตกต่างเพิ่มขึ้น 1.25 หรือคิดเป็นดัชนีความก้าวหน้า 25.16 ซึ่งเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านการสื่อสาร การแก้ปัญหาความขัดแย้ง ความรับผิดชอบร่วมกัน การมีความเชี่ยวชาญ การมีเป้าหมายร่วม

จากผลการวิจัย ผู้วิจัยสามารถสังเคราะห์ออกมา ดังแผนภาพที่ 2

แผนภาพที่ 2 การเปรียบเทียบภาวะผู้นำทีมของครูในการจัดการเรียนรู้โรงเรียนประถมศึกษาในพื้นที่รับผิดชอบของสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 ระหว่างก่อนการทดลองใช้รูปแบบและหลังการทดลองใช้รูปแบบ

ตาราง 2 แสดงผลค่าดัชนีประสิทธิผลของการพัฒนาภาวะผู้นำทีมของครู ในการจัดการเรียนรู้โรงเรียนประถมศึกษาในพื้นที่ รับผิดชอบของสำนักงานศึกษาธิการภาค 11

คะแนน	N	คะแนนรวม	E.I.
การทดสอบ ก่อนการอบรม	30	568	0.90094
การทดสอบ หลังการอบรม	30	865	

จากตาราง 2 พบว่า ค่าดัชนีประสิทธิผลของการพัฒนาภาวะผู้นำทีมของครูในการจัดการเรียนรู้โรงเรียนประถมศึกษาในพื้นที่รับผิดชอบของสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 มีค่าเท่ากับ 0.90094 หรือคิดเป็นร้อยละ 90.09 ดัชนีประสิทธิผลจึงมีค่าเพิ่มขึ้น

อภิปรายผลการวิจัย

1. ผลองค์ประกอบภาวะผู้นำทีมของครูในการจัดการเรียนรู้โรงเรียนประถมศึกษาในพื้นที่รับผิดชอบของสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 พบว่า มีองค์ประกอบ 5 องค์ประกอบหลัก 16 องค์ประกอบย่อยทั้งนี้ เนื่องจาก ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและได้ทำการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญเชิงลึก เพื่อยืนยันในแต่ละองค์ประกอบทั้ง 5 องค์ประกอบของภาวะผู้นำทีมของครูในการจัดการเรียนรู้ โรงเรียนประถมศึกษา ในพื้นที่รับผิดชอบของสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 ภาวะผู้นำทีมของครู ในการจัดการเรียนรู้ จึงเป็นบทบาทของครูที่ใช้อิทธิพลเพื่อหลอมรวมให้องค์ประกอบต่าง ๆ ของทีม เป็นอันหนึ่งอันเดียวกันด้วยความราบรื่นจนสามารถสร้างพลังขับเคลื่อนในทีมเดินไปพร้อมๆ กันมีเป้าหมายร่วมกันในการจัดการเรียนรู้ และสามารถผลักดันให้ทีมงานของตนประสบความสำเร็จซึ่งมีความสอดคล้องกับ วราภรณ์ ชาเรืองเดช (2558 : 154) ได้ศึกษางานวิจัยเรื่อง รูปแบบความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้นของทีมคุณภาพที่ส่งผลต่อประสิทธิผลโรงเรียนประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กล่าวถึงภาวะผู้นำทีมว่าเป็นกระบวนการแสดงออกของผู้นำทีมเพื่อการมีอิทธิพลต่อสมาชิกในทีมด้วยการโน้มน้าวใจให้สมาชิกเกิดจิตสำนึกและร่วมมือกันทำงานให้บรรลุเป้าหมายของทีมที่ร่วมกันกำหนดไว้ มีความสอดคล้องบางส่วนเช่นเดียวกับ Zaccaro (2001 : 451-483) ศึกษาเกี่ยวกับภาวะผู้นำทีม ปัจจัยหลัก ที่ส่งผลให้ทีมประสบผลสำเร็จ ประการแรก คือ สมาชิกของทีมมีความรู้ความสามารถที่เหมาะสม ประการที่สอง คือ บรรยากาศในทีมเอื้อต่อความสำเร็จและประการสุดท้ายความรู้ความสามารถของผู้นำทีม ภาวะผู้นำทีมเป็นสิ่งที่มีความสำคัญอย่างมากที่ผู้นำทีมใช้เป็นเครื่องมือในการสร้างแรงจูงใจในการทำงานต่อสมาชิกในทีมทุกคน

1.1 องค์ประกอบที่ 1 การมีเป้าหมายร่วม คือ การปฏิบัติงานของครูในการกำหนดทิศทางของการทำงานของทีมงานเพื่อให้การพัฒนางานเกิดการพัฒนาอย่างมีประสิทธิภาพ สามารถบรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ร่วมกัน โดยที่สมาชิกทุกคนภายในทีมมีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมาย โดยการกำหนดเป้าหมายที่ชัดเจนและเป็นไปได้ ได้รับการยอมรับจากสมาชิกในทีม การสร้างความท้าทายร่วมกัน และการวางแผน ในการปฏิบัติงานร่วมกันมีความสอดคล้องกับ ประโยชน์ คล้ายลักษณะ (2556 : 80-82) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่องรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะด้านการงานเป็นทีมของบุคลากรทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กล่าวว่าการกำหนดเป้าหมายร่วมกัน (Common Objective) คือการทำงานเป็นทีม สมาชิกทุกคนในทีมจะต้องรับรู้ถึงวัตถุประสงค์และเข้าใจของเป้าหมายการทำงานเป็นทีมก่อนการปฏิบัติงาน และจะตั้งระบุให้ชัดเจนถึงเป้าหมาย

1.2 องค์ประกอบที่ 2 การแก้ปัญหาความขัดแย้งของการพัฒนาภาวะผู้นำทีมของครู

ในการจัดการเรียนรู้ โรงเรียนประถมศึกษาในพื้นที่รับผิดชอบของสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 ผลการวิจัยพบว่า การแก้ปัญหาความขัดแย้ง คือ การมีภาวะผู้นำทีมของครูที่แสดงถึงวิธีการแก้ปัญหาความขัดแย้ง โดยมีผลมาจากความขัดแย้งทางด้านทัศนคติ เป้าหมายและความขัดแย้งต่อภาระงานที่ส่งผลต่อการทำงานของทีมงานโดยมีวิธีและกลยุทธ์การแก้ปัญหาความขัดแย้ง โดยมีองค์ประกอบย่อย คือ 1) การประนีประนอม

2) การร่วมมือ 3) การหลีกเลี่ยง มีความสอดคล้องกับงานวิจัยของ อรพรรณ ไชยปัญหา ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่องรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำทีมของผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็ก (2556 : 56-62) ได้กล่าวถึงการแก้ปัญหาความขัดแย้งว่า เป็นการใช้กลยุทธ์จัดการความขัดแย้งและการใช้เทคนิคลดความขัดแย้ง การขัดแย้งในทางสร้างสรรค์ (Constructed Conflict) ซึ่งเป็นความขัดแย้งที่มีจุดมุ่งหมายเดียวกันจะนำไปสู่การเพิ่มความคิดสร้างสรรค์ในการทำงานให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น มีองค์ประกอบคือ การประนีประนอม หรือพบกันครึ่งทางของทั้งสองฝ่ายจะนำมาใช้กับ การแก้ปัญหาคัดใหญ่ ซึ่งมีความซับซ้อนต้องใช้เวลามากจึงต้องหาข้อตกลงชั่วคราว หรือถอยกันคนละก้าว เพราะยังสามารถแก้ปัญหาได้ทั้งหมด ถือเป็นการแก้ปัญหาแบบเสียทั้งสองฝ่าย

1.3 องค์ประกอบที่ 3 ความรับผิดชอบร่วมกัน ของการพัฒนาภาวะผู้นำทีมของครูในการจัดการเรียนรู้ โรงเรียนประถมศึกษาในพื้นที่รับผิดชอบของสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 ผลการวิจัยพบว่า ความรับผิดชอบร่วมกันเป็นการปฏิบัติหน้าที่ของครูในความรับผิดชอบที่มีต่อตนเองและทีม อย่างเต็มความสามารถโดยเน้นเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม สมาชิกในทีมปฏิบัติหน้าที่ด้วยความมุ่งมั่น เพียรพยายามและมีประสิทธิภาพ มีการปรับปรุงการปฏิบัติงานในหน้าที่ให้ดียิ่งขึ้นอยู่เสมอ มีการยอมรับในความผิดพลาดและความสำเร็จได้ มี 4 องค์ประกอบย่อย คือ 1) การมีวินัยร่วม 2) การสร้างความเชื่อมั่นของกลุ่ม 3) การร่วมกันทำงานด้วยความขยันหมั่นเพียร 4) การยอมรับผลการปฏิบัติงานร่วมกัน สอดคล้องกับ เสถียร พโยธ ได้

ทำการศึกษางานวิจัยเรื่อง การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างภาวะผู้นำทีมที่มีประสิทธิผลสำหรับผู้บริหารระดับต้นโรงเรียนมัธยมศึกษา (2560 : 61) ผลการวิจัยพบว่า ความรับผิดชอบร่วมกัน (Responsibility) หมายถึง พฤติกรรมระดับต้นในการโน้มน้าวให้สมาชิกในทีมปฏิบัติหน้าที่ด้วยความมุ่งมั่น เพียรพยายามมีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ของตนเอง และปรับปรุงการปฏิบัติงานในหน้าที่ให้ดียิ่งขึ้นอยู่เสมอ มี 4 ตัวชี้วัด คือ 1) การมีวินัยร่วม 2) การสร้างความเชื่อมั่นของกลุ่ม 3) การร่วมกันทำงานด้วยความขยันหมั่นเพียร 4) การยอมรับผลการปฏิบัติงานร่วมกัน

1.4 องค์ประกอบที่ 4 `การมีความเชี่ยวชาญ ของการพัฒนาภาวะผู้นำทีมของครู ในการจัดการเรียนรู้ โรงเรียนประถมศึกษาในพื้นที่รับผิดชอบของสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 ผลการวิจัยพบว่า การมีความเชี่ยวชาญเกิดจากการที่ครูมีความรู้ทักษะ ประสบการณ์ ความสามารถงานที่ทำ มีความรู้ที่หลากหลายเฝ้าหาความรู้ศึกษาค้นคว้าและพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง มี 2 องค์ประกอบย่อย คือ 1) ความสามารถทางด้านความรู้ทักษะ และประสบการณ์ 2) การมีอัธยาศัยดี มีสัมพันธภาพที่ตีรับฟังและเข้าใจผู้อื่น สอดคล้องบางส่วนกับ Donnellon (2006 : 71) ได้กล่าวว่า ผู้นำที่ประสบความสำเร็จจะตระหนักเสมอว่า การทำงานเป็นทีมคือการพึ่งพาอาศัยกัน ซึ่งเรื่องนี้เป็นเรื่องจำเป็นสำหรับทีม ที่ประสบความสำเร็จ องค์ประกอบที่สำคัญคือ การสอน การฝึกอบรม สมาชิกในทีมเพื่อให้ปรับปรุงและพัฒนา ผลการปฏิบัติงานของตนเอง แสดงถึงการมีความเชี่ยวชาญในการทำงาน

1.5 องค์ประกอบที่ 5 การสื่อสาร ของการพัฒนาภาวะผู้นำทีมของครู ในการจัดการเรียนรู้ โรงเรียนประถมศึกษาในพื้นที่รับผิดชอบของสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 ผลการวิจัยพบว่า การสื่อสาร เป็นการสื่อความหมายระหว่างในทีมของครู โดยใช้ภาษาหรือสัญลักษณ์เป็นเครื่องมือติดต่อกันเพื่อให้สมาชิกในทีมรับรู้และเกิดความเข้าใจตรงกัน ทาทาง ภาษาพูดและภาษาเขียนนำไปสู่การถ่ายทอดได้อย่างชัดเจนและเรียบง่าย เกิดความเข้าใจที่ตรงกันเปิดโอกาสให้สมาชิกทีมได้แสดงความคิดเห็นอย่างเต็มที่ที่สามารถสรุปความคิดเห็นและนำเสนอเป็นประเด็นได้ โดยมี 3 องค์ประกอบย่อย คือ 1) การมีความเข้าใจตรงกันในการสื่อสาร 2) การใช้รูปแบบการสื่อสารและช่องทางการสื่อสารที่เหมาะสม 3) การสื่อสารที่มีความชัดเจน สอดคล้องกับ Belch (2004 : 5) ได้กล่าวไว้ว่า การสื่อสาร หมายถึง การส่งผ่านข้อมูลข่าวสารการแลกเปลี่ยนความคิดหรือกระบวนการทำความเข้าใจในความหมายร่วมกัน ระหว่างผู้รับกับผู้ส่ง สอดคล้องกับ ไพวัล ไชยทองศรี ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนาตัวบ่งชี้การทำงานเป็นทีมของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน (2558 : 93-94) การสื่อสาร ประกอบด้วย 1) สามารถถ่ายทอดและแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารให้คนอื่นเข้าใจตรงกัน 2) สามารถใช้ช่องทางติดต่อสื่อสารได้อย่างหลากหลายและเหมาะสม 3) สามารถใช้การสื่อสารสร้างวัฒนธรรมอันดีงามในสถานศึกษา 4) สามารถใช้เครื่องมือในการติดต่อสื่อสารได้อย่างถูกต้อง

2. รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำทีมของครูในการจัดการรู้ โรงเรียนประถมศึกษา ในพื้นที่รับผิดชอบของสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 ประกอบด้วย 1) หลักการของรูปแบบของรูปแบบ 2) ความมุ่งหมายของรูปแบบ 3) เนื้อหาของรูปแบบ 4) กระบวนการของรูปแบบ 5) การวัดและการประเมินผล สอดคล้องกับงานวิจัยของ ศิริพร กุลสานต์ (2557 : 206) เรื่อง รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำครูในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ผลการวิจัยพบว่า มุ่งองค์ประกอบของรูปแบบ 5 องค์ประกอบ ดังนี้ 1) หลักการ 2) วัตถุประสงค์ 3) เนื้อหา 4) กระบวนการพัฒนา 5) การวัดและประเมินผลซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ นพรัตน์ อภิวิมลลักษณ์ (2559 : 410-415) เรื่อง รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำของผู้พิพากษาหัวหน้าศาลในศาลยุติธรรม ผลการวิจัยพบว่า มุ่งองค์ประกอบของรูปแบบ 5 องค์ประกอบ ดังนี้ 1) หลักการของรูปแบบ 2) วัตถุประสงค์ของรูปแบบ 3) เนื้อหาของรูปแบบ 4) กระบวนการของรูปแบบ และ 5) การวัดและประเมินผล มีความสอดคล้องกับงานวิจัยของกับณัฐพล วรณศรี (2564 : 114-115) เรื่อง รูปแบบพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการสำหรับครูผู้สอนวิชาภาษาอังกฤษชั้นมัธยมศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่มีประสิทธิภาพ ผลการวิจัยพบว่า มุ่งองค์ประกอบของรูปแบบ 5 องค์ประกอบ ดังนี้ 1) หลักการของรูปแบบ 2) วัตถุประสงค์ 3) เนื้อหาสาระของรูปแบบ 4) กระบวนการพัฒนาและ 5) การวัดและประเมินผล

3. ประสิทธิภาพของรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำทีมของครูในการจัดการรู้ โรงเรียนประถมศึกษาในพื้นที่รับผิดชอบของสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 ตรวจสอบได้ดังรายละเอียดต่อไปนี้

3.1 ความเหมาะสมของรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำทีมของครูในการจัดการเรียนรู้โรงเรียนประถมศึกษาในพื้นที่รับผิดชอบของสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 มีความเหมาะสมโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.68$ S.D=0.52) พิจารณารายตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยตามลำดับ ดังนี้ คือ รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำทีมของครูในการจัดการเรียนรู้โรงเรียนประถมศึกษาในพื้นที่รับผิดชอบของสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 พิจารณารายตามลำดับค่าเฉลี่ยจาก มากไปหาน้อยตามลำดับ ดังนี้คือ ความมุ่งหมายของรูปแบบ ($\bar{X} = 4.77$ S.D=0.44) เนื้อหาของรูปแบบ ($\bar{X} = 4.77$ S.D=0.44) หลักการของรูปแบบ ($\bar{X} = 4.66$ S.D=0.70) การวัดและประเมินผล ($\bar{X} = 4.66$ S.D=0.50) กระบวนการของรูปแบบ ($\bar{X} = 4.55$ S.D=0.52) ตามลำดับ

3.2 ภาวะผู้นำทีมของครูในการจัดการเรียนรู้โรงเรียนประถมศึกษาในพื้นที่รับผิดชอบของสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 ระหว่างก่อนการทดลองใช้ รูปแบบและหลังการทดลองใช้ รูปแบบ พบว่าค่าเฉลี่ยผลการประเมินภาวะผู้นำทีมของครูในการจัดการเรียนรู้โรงเรียนประถมศึกษาในพื้นที่รับผิดชอบของสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 ระยะหลังการทดลองใช้รูปแบบ ($\bar{X} = 4.78$ S.D=0.31) สูงกว่า ก่อนการทดลองใช้รูปแบบ ($\bar{X} = 3.53$ S.D=0.93) และมีความแตกต่างเพิ่มขึ้น 1.25 ซึ่งหมายความว่า ครูผู้สอนที่ร่วมเข้ารับการพัฒนามีภาวะผู้นำทีมของครูในการจัดการเรียนรู้โรงเรียนประถมศึกษาในพื้นที่รับผิดชอบของสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 ก่อนเข้าร่วมทดลองใช้รูปแบบอยู่ในระดับมาก หลังจากที่ได้เข้าร่วมทดลองใช้รูปแบบภาวะ

ผู้นำทีมของครูในการจัดการเรียนรู้โรงเรียนประถมศึกษาในพื้นที่รับผิดชอบของสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 อยู่ในระดับมากที่สุด มีความแตกต่างเพิ่มขึ้น 1.25 หรือคิดเป็นดัชนีความก้าวหน้า 25.16 เกณฑ์เป็นที่น่าสนใจ คือ ตั้งแต่ร้อยละ 25 ขึ้นไป (พิชิต ฤทธิ์จรูญ, 2549 : 78-79)

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเชิงวิชาการ

สถานศึกษาควรส่งเสริม เผยแพร่ส่งต่อ นำรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำทีมของครูในการจัดการเรียนรู้ โรงเรียนประถมศึกษา ในพื้นที่รับผิดชอบของสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 ไปใช้ในสถานศึกษาระดับที่สูงขึ้น เช่น โรงเรียนในสังกัดมัธยมศึกษา เพื่อให้ครูปรับเปลี่ยนพฤติกรรมในการทำงานเป็นทีมได้

2. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

สถานศึกษาควรกำหนดนโยบาย การสร้างภาวะผู้นำทีมของครู เพื่อให้ครูมีภาวะผู้นำทีมเพิ่มขึ้น รวมถึงการให้ความรู้เรื่องภาวะผู้นำทีมแก่นักเรียนเพื่อส่งเสริมการมีภาวะผู้นำทีมและสร้างต้นกล้าที่แข็งแกร่ง ให้แก่ประเทศ

3. ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

1. ผลการวิจัยพบว่า การสื่อสาร มีผลการประเมินภาวะผู้นำทีมมากที่สุด ควรส่งเสริมให้ครูมีทักษะภาษาในการสื่อสารเพื่อให้ได้ข้อมูลข่าวสารที่ชัดเจน

2. ควรส่งเสริมให้ครูใช้ภาวะผู้นำทีมไปใช้ในการจัดการเรียนรู้ ใช้จัดบรรยายภาคในชั้นเรียน เพื่อให้ผู้เรียน สนใจในการเรียน

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม. (2567). แผนปฏิบัติการกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม ระยะ 5 ปีพ.ศ.2566-2570. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานปลัดกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2565). นโยบายและจุดเน้นของกระทรวงศึกษาธิการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567. ประกาศกระทรวง.
- จารุณี แสงหวัง. (2564). ภาวะผู้นำครูไทย: การปรับแนวคิดตะวันตกให้สอดคล้องกับบริบทการศึกษาไทย. สงขลา: มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- ณัฐพล วรรณศรี. (2564). รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการสำหรับครูผู้สอนวิชาภาษาอังกฤษระดับมัธยมศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. วิทยานิพนธ์ ปริญญาโท. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.

- นพรัตน์ อภิวิมลลักษณ์. (2559). รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำของผู้พิพากษาหัวหน้าศาลในศาลยุติธรรม. วิทยานิพนธ์ ปร.ด. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- ประโยชน์ คล้ายลักษณ์. (2556). รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะด้านการทำงานเป็นทีมของบุคลากรทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา. วิทยานิพนธ์ ปร.ด. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- พิชิต ฤทธิ์จรูญ. (2549). ระเบียบวิธีวิจัยทางสังคมศาสตร์. กรุงเทพมหานคร: แฮสออฟเคอร์มีส์.
- ไพวัล ไชยทองศรี. (2558). การพัฒนาตัวบ่งชี้การทำงานเป็นทีมของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน. วิทยานิพนธ์ ค.ด. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- ภิญโญ มนุสศิลป์. (2558). ปัจจัยที่ส่งผลต่อความมีประสิทธิภาพของทีมนวัตกรรมมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม. 1 (2), 1-28.
- วรารณ ชำเรืองเดช. (2558). รูปแบบความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้นของทีมคุณภาพที่ส่งผลต่อประสิทธิผลโรงเรียนประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. วิทยานิพนธ์ ปร.ด. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- ศิริพร กุลสานต์. (2557). รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำครูในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. วิทยานิพนธ์ ค.ด. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- เสถียร พะโยธ. (2560). การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างภาวะผู้นำทีมที่มีประสิทธิผลสำหรับผู้บริหารระดับต้น โรงเรียนมัธยมศึกษา. ปริญญา กศ.ด. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- อรรณนี ไชยปัญญา. (2556). รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำทีมของผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็ก. วิทยานิพนธ์ ปร.ด. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- Belch, George E. and Belch, Michael A. (2004). *Advertising and Promotion: An Intergrated Marketing Communication Perspective*. 6th ed. Boston: McGraw-Hill.
- Donnellan, M. B., Oswald, F. L., Baird, B. M., & Lucas, R. E. (2006). *The Mini-IPIP Scales: Tiny-Yet-Effective Measures of the Big Five Factors of Personality*. *Psychological Assessment*. 18, 192-203.
- Krejcie, R.V., & Morgan, D.W. (1970). *Determining Sample Size for Research Activities*. *Educational and Psychological Measurement*. 30, 608-610.
- Zaccaro, Stephen J.; Rittman, Andrea L. and Marks, Michelle A. (2001). *Team Leadership*. *The Leadership Quarterly*. 12 , 451.